

Kuvakirjat lasten kehotunnekasvatukseen:

Keho, kehitys:

Damon, Emma. Suom. Halonen Eeva & Järvenpää, Leena 2004: Erilaiset ystäväni

Kiva luukullinen ja värikäs kirja pienille lapsille erilaisista ihmisistä; ihon värit, hiusten värit, koko ym. Meitä on moneksi! 1-6v.

Daynes, Katie 2017: Tutki! Kakkaa- kuvakirja. Oppi & ilo

Tutkimaan innostava luukullinen kirja kakasta. Aihetta on käsitelty hauskesti ja monipuolisesti, uutta tietoa lasta kiinnostavalla tavalla esiteltynä. 1-8v.

Kallio, Maaret & Ruuhilahti, Susanna 2014: Onnikujan kaverukset ja suuri PRÖÖT!

Iloinen ja lämmin tarina ystävyksistä, jotka päiväkodissa hassuttelevat yhdessä vessajuttujen, pierujen ja omiin kehoihinsa tutustumisen äärellä. 2-7v.

Masini, Beatrice. Suom. Taavitsainen-Petäjä, Leena 2003: Sängyssäni on virtahepo

Sensitiivinen tarina lapsen yökastelusta. 2-7v.

Virtanen, Leena 2006: Xing ja superkaverit

Monikulttuuriset kaverukset pohtivat aisteja tässä riemastuttavassa kirjassa. Kaikilla kaveruksilla on hauskoja supervoimia, kun vain on hieman kekseliäisyyttä. 3-9v.

Tunteet:

Appelgren, Tove 2001: Vesta-Linnea ja hirviö äiti

Tarina hankalasta päivästä. Vaikka on ikäviä tunteita ja riitaa, aina tulee parempi hetki, jolloin asioista voi puhua ja riidat sopia. Sopii 2-8v.

Erkintalo, Jenni 2016: Millainen minä?

Yksinkertaisen tehokas ja mieleen jäävä kuvakirja tunteista ja siitä, missä tunteet voivat tuntua. Alle 6-vuotiaat.

Kallio, Maaret & Ruuhilahti, Susanna 2014: Onnikuja kaverukset ja uusi poika

Kirjasarjan osa kertoo sympaattisesti lapsen ihastumisentunteesta. Kirjassa leikitään pusuhippaa ja juhlitaan rakkausjuhlaa. 2-8v.

Kuusela, Anne-Maria 2017: Ympyräiset. Räyhäravun kiukkupuuska

Hyvin selkeä ja monen ikäisille lapsille sopiva kirja ravun huonosta päivästä. Hän suututtaa kaverinsa tiuskimalla, mutta korjaa lopulta tilanteen pyytämällä heiltä anteeksi. Tekstin seassa on lapsille aiheeseen liittyviä kysymyksiä pohdittavaksi. 2-7v.

Lestelä, Johanna 2019: Tuikun tärkeä tehtävä

Tuikulla on paha mieli, kun hän on äksyillyt ystävälleen. Huoli painaa häntä pitkään. Onneksi äiti keksii keinon auttaa Tuikkua. 3-7v.

McDonald, Avril. Suom. Pikkupeura, Arja 2018: Jukka Hukka ja kirjava takki. Ystävällisyys ja toisten huomioiminen

Runomuotoon kirjoitettu sympaattinen tarina kiusaamisesta ja myötätunnon vaikutuksesta. Lopussa ohjeita ja tehtäviä kasvattajalle ja lapsille aiheesta.

Mäki, Anna Maria 2017: Manna ja mahaluu

Kirja kertoo omasta tahdosta kivasti lapsen näkökulmasta. Kiva kuvitus ja sopivasti tekstiä. 2-5v.

Pirhonen, Nina 2019: Leo leijona sanoo ei!

Lämminhenkinen kuvakirja tunteista ja uhmasta. Kuinka kiukuttavista tilanteista selvitään? Noin 2-5-vuotiaille.

Pöyhönen, Julia & Livingston, Heidi 2019: Fanni ja suuri tunnemöykky

Suloinen tarina norsusta juhliissa, jonka valtaa tunnemöykky, jolle ei ole nimeä. Fanni saa äidiltä apua möykyn ymmärtämiseen ja sen jälkeen hän osaa auttaa toisia samassa tilanteessa. Eläinkaverukset ovat lisäksi hyvin monenlaisista perheistä. Kirjan lopussa on tietoa kasvattajille ja vanhemmille tunteista sekä tehtäviä lapsille liittyen tunnetaitoihin. Kirja voisi kiinnostaa 2-8 -vuotiasta.

Pöyhönen, Julia & Livingston, Heidi 2019: Fanni ja rento laiskiainen

Norsu ja kaverukset touhottavat stressiin asti tulevaa tanssi-iltaa, silloin asia ei tunnu enää kivalle. Vanhemmat rientävät lasten apuun ja lapset yrittävät löytää rauhoittumisen keinoja laiskiaisen opastuksella. Lopussa harjoituksia lapsille kirjan aiheista ja ohjeita aikuiselle tukea lapsen tunnetaitoja sekä ymmärtää lapsen stressiä. 2-8v.

Scheffler, Axel. Suom. Rintamäki, Raija 2016: Pete ja Pulmu. Uusi ystävä

Pienten lasten kuvakirja kuvastaa hyvin kavereutta ja sitä tunnetta, kun ei haluaisi jakaa kaveriaan. Sopii alle kuusi vuotiaille.

Läheisyys, hyväolo, itsetunto:

Fitzpatrick, Marie-Louise 2010: Pieni kulkija

Kirjassa on ihastuttava tarina ja kauniit kuvat. Pieni lapsi kulkee ajatuksissaan kohti aikuisuutta, pohtien mitä kaikkea siihen voi kuulua ja mihin voi matkalla törmätä. 2-8v.

Kanto, Anneli 2013: Veera Virtanen ja esikoulu

Lämmin ja hienosti lasten maailmaa kuvaava kirja esikoulun aloittavasta Veerasta, jonka itsetunto on koetuksella ensimmäisenä eskaripäivänä. Kaikki kuitenkin menee parhain päin. 4-6v.

McBratney, Sam 2004: Kaikki ovat yhtä rakkaita

Pienet karhupennut miettivät kuka sisaruksista on rakkain vanhemmille. Viisas kertomus pienille lapsille. 2-6v.

Spilsbury, Louise. Suom. Leskinen, Terhi 2013: On hienoa olla minä! Kohenna itsetuntoasi ja löydä sisäinen sankarisi.

Alakouluikäiselle huippukirja itsetunnosta ja oman itsen ja toisten hyväksymisestä. Paljon vinkkejä myös miten toimia erilaisissa tilanteissa kiusaamisesta ja jännityksestä riitoihin. Lopussa itsetuntotesti.

Ympäristö ja muut ihmiset:

Huovi, Hannele 2011: Jättityttö ja Pirhonen

Kirja erilaisuudesta ja yksinäisyydestä. Ajattelemaan laittava tarina ystävällisyydestä ja ystävydestä. 2-9v.

Järveläinen, Salla 2010: Ystävyys kuin perhosen kutitus

Kiva tarina erikoisten otusten ystäväystymisestä sekä itsen ja toisten hyväksymisestä. Lopussa ystävyys resepti.

Katajavuori, Riina & Toivanen, Riikka & Tokola, Maiju 2015: Meidän pihan perhesoppa

Lämminhenkinen ja moninaisuutta arvostava kirja erilaisista perheistä ja tavoista saada lapsi perheeseen. Päiväkodissa on pehmopingviini, joka kiertää päivän jokaisen ryhmän lapsen perheessä, jolloin lukija saa kivan kurkistuksen monenlaisten perheiden koteihin. Lopussa vielä ohjeita vanhemmalle ja kasvattajalle kuinka kertoa lapsen alkuperästä. Sopii noin 3-7 -vuotiaille.

Kelly, John. Suom. Leskinen, Terhi 2017: Pääsenkö minäkin mukaan?

Hauskalla kuvituksella ja kerronnalla maustettu tarina ryhmään kuulumisesta ja mukaan pääsemisestä. Sopii 2-8 -vuotiaille.

Kontio, Tomi 2015: Koira nimeltä kissa

Upealla kuvituksella varustettu kirja yksinäisyydestä ja erilaisuuden kokemuksesta, jotka muuttuvat ystävyuden myötä iloksi ja arvostukseksi koiran ja miehen ystävyyttä kuvaavassa tarinassa. 4-9v.

Kontiokari, Marja 2014: Nelli ja Osku: Leijona yökylässä

Nelli ja Osku ovat parhaat kaverit. Yökylässä heille tulee riitaa hääleikissä, kun Osku ei oikein innostu Nellin leikistä. Isät tulevat mukaan leikkiin ja kaikilla on sen jälkeen mukavaa. 3-6v.

Kummu, Essi 2019: Häätanssit

Kauniisti ja herkästi kuvattu tarina pojasta, jonka elämä on muuttumassa. Toiveikas tarina erosta ja uudesta perheestä. 5-10v.

Kummu, Essi 2012: Puhelias Elias

Hienosti lapsen näkökulmasta kuvattu tarina vanhempien erosta, muutosta ja muutoksesta, sekä sopeutumisesta ja todellisesta ystävydestä. 5-9v.

Lampela, Hannele 2018: Prinsessa Pikkiriikin astetta paremmat iltasadut

Prinsessa Pikkiriikki kertoo klassikkosadut aivan uudella ja hullunkurisella tavallaan. Voiko esimerkiksi olla tuhma ja kiltti yhtä aikaa? 3-9v.

Ledu, Stéphanie & Frattini, Stéphane. Suom. Annukka Kolehmainen 2009: Suuri perhekirja

WSOY:n Oppi & Illo sarjan kirja 5-10 vuotiaille. Paljon hauskoja tietoja värikkäästi kuvattuna erilaisista perheistä. Suosittelisin vähintään 7- vuotiaille koko kirjaa, sillä siinä kerrotaan paljon sellaisia asioita, jotka ovat liian vaikeita ja pelottaviakin pienemmille. Isommalle lapselle mielenkiintoisia faktoja, historiaa, visuaalisuutta ja tehtäviä.

Lehtonen, Ulla 2014: Metsän outo vieras

Runomuodossa polveileva tarina oudosta otuksesta metsässä ja siitä, että uusi asia voi aluksi pelottaa kaikkia. Kun rohkenee juttelemaan oudon otuksen kanssa, huolet hälvenevät ja ystävyys voi alkaa. 3-8v.

Mickwitz, Camilla 2007: HEI!

Pieni tarina tekstinä ja viitottuna sekä lopussa kuvasanakirja viittomilla. Lasten kanssa voi tutustua hauskalla tavalla viittomiin ja voi vaikka opetella viittomaan kaikkien lasten nimet. 2-8v.

Misslin, Sylvie. Suom. Sirola, Rauna 2017: Missä olet, Prinssi Hurmelo?

Tarina, jossa lapsi lukija voi itse vaikuttaa tarinan kulkuun valitsemalla seikkailun seuraavat käännteet. Kirjassa on rohkeita ja vähemmän rohkeita prinsessoja sekä mitä erilaisempia juonen käännteitä. 2-8v.

Nopola, Tiina & Sinikka 2001: Rauhallinen Erkki

Erkki on "erilainen", rauhallinen poika. Vanhemmat ovat hänestä huolissaan aluksi, mutta tarinan edetessä lopulta ylpeitä. 3-8v.

Nordqvist, Sven 2007: Hurja hassu siskoni

Isosisko-hiiri on hurja seikkailija ja rakastaa tehdä mitä ihmeellisempiä asioita. Pikkuveli yrittää pysyä siskon perässä, joka aina katoaa jonnekin. Kirjassa on mielikuvitusta kutkuttavat upeat kuvat. 1-9v.

Nousiainen, Inka 2018: Olematon Olga

Kertomus ystävällisestä Olgasta, jota kukaan ei huomaa. Kirja laittaa lukijan pohtimaan, miltä tuntuu jäädä maailmassa näkymättömäksi. 4-9v.

Robbins, Rose. Suom. Leskinen, Terhi 2019: Minä ja minun siskoni

Veljen suloinen kuvailu omasta siskostaan, joka on erilainen kuin hän, mutta hyvin rakas. 2-8v.

Robbins, Rose. Suom. Leskinen, Terhi 2020: Puhuminen ei ole minun juttuni!

Kirjassa autistisen siskon ajatukset tuodaan esiin ajatuskuplissa. Miten hän viestii veljelleen ja muille ihmisille. Selkeät kuvat ja sympaattinen tarina sekä lyhyet tekstit. Sopii 2-8 -vuotiaille. Isompien kanssa aihetta voi yhdessä pohtia kirjan luvun jälkeen eri tavoin.

Saraste, Heini & Könkkölä, Kalle 2017: Voihan vammainen. Lasten kuvasanakirja vammaisuudesta.

Alakoululaiselle selkeätekstinen ja hauska kuvitettu kuvasanakirja vammaisuudesta. Mitä kaikkea vammaisten ihmisten elämään liittyy?

Schomburg, Andrea & Röttgen, Barbara. Suom. Rintamäki, Raija 2016: Erilaiset ystävät

Suloinen kertomus ystävyksistä, jotka täydentävät toinen toistaan. 2-7v.

Shields, Gillian. Suom. Piia. B. Holopainen 2006: Kaunis pikkuveli

Värikäs kertomus perheeseen syntyneestä erinäköisestä pikkuveljestä, jonka erilaisuutta isosisko häpeää. Lopulta sisko löytää avaimet hyväksyä hänet sellaisena kuin hän on. 2-7v.

Strid, Jakob Martin. Suom. Kantele, Arja 2006: Pikku Makko

Tarina sammakkoperheen pienokaisesta, jonka erilaisuus aiheuttaa hankaluuksia. Rakkaus voittaa kuitenkin vastoinkäymiset. 2-8v.

Virtanen, Leena 2010: Xing ja sukulaiset

Xing-tyttö on adoptoitu Kiinasta ja hänen koulussaan muistellaan valokuvien avulla vauva-aikaa, joka Xingillä on hyvin erilainen kuin toisilla luokan lapsilla. 3-9v.

Walsh, Melanie. Suom. Arresto, Henna 2012: Minulla on kaksi kotia

Pienille lapsille suunnattu kirja, jossa kuvataan lapsen näkökulmasta eron jälkeistä asumista kahdessa kodissa: isän ja äidin luona. Ikävän tullessa, soitto toiselle vanhemmalle helpottaa. 2-6v.

Hyvinvointi ja terveys:

Bernard, Fred. Suom. Talvio-Jaatinen 2007: Ystäväni krokotiili

Kirja lapsen peloista ja mielikuvituksen lentoon lähdöstä. Ystävän kanssa rohkeus voittaa pelot. 3-8v.

Cacciatore, Raisa & Ingman-Friberg, Susanne 2019: Pipunan ikioma napa.

Jännittävä ja opettavainen tarina Pipunasta, joka oppii kesäleirillä tärkeitä turvataitoja ja sen, että jokainen on omanlaisenaan arvokas. Kirjan lopussa on tieto-osuus vanhemmille ja kasvattajille turvataidoista ja kehoitsetunnosta. Kirjaan liittyvät myös maksuttomat värityskuvat turvataitolauseineen.

Harjanne, Maikki 2006: Mintun lääkärikirja

Värikäs ja mukaansa tempaava tarina Mintun sairastumisesta, lääkärissä käymisestä sekä koko perheen osallistumisesta Mintun hoivaamiseen.

Havukainen, Aino & Toivanen, Sami 2012: Veera lääkärissä

Huumorilla maustettu kirja Veerasta, Tatusta ja Patusta lääkärintarkastuksessa. Sopii 2-9v.

Teutori 1997: Miina ja Manu lääkärissä

Miina ja Manu käyvät neuvolassa sekä lääkärin luona mm. hammaskivun, tapaturman ja sairauden takia. Mukavat lapsia kiinnostavat kuvat ja tarinat. 1-5v.

Lisääntyminen:

Bedford, David Suom. Rekiaro, Päivi 2015: Sinusta tulee isoveli

Tämä pienille lapsille suunnattu kirja auttaa valmistautumaan uuden vauvan tuloon perheessä. 1-4v.

Douglas, Ann Suom. Harjanne, Nina 2004: Ennen kuin synnyit. Tarina sisäpuolelta.

Alakoululaiselle kiva tietopaketti runsaine kuvineen raskaudesta ja sikiön kehityksestä. Kirjassa ei kerrota miten vauva päätyy kohtuun tai sieltä ulos.

Frensborg, Maria 2019: Minä ja uusi vauva

Hyvä ja lasten maailmaan sijoittuva kirja erilaisista tavoista saada vauva sekä myös moninaisista perheistä. Mukaansatempaava teksti, huumoriakin ja kiinnostava kuvitus. Kirja voisi kiinnostaa 3-8 -vuotiasta lasta.

Kallio, Maaret & Ruuhilahti, Susanna 2014: Onnikujan kaverukset ja pomppiva massu

Päiväkotikaverusten elämästä kertova kirjasarja. Tässä osassa tutustutaan Helmin äidin suureen vatsaan ja kerrotaan kuinka vauvat saavat alkunsa ja kuinka vauvat päätyvät ulos äidin kohdusta. Monenlaiset tavat saada vauva tulevat myös tarinassa esille. Sopii n. 2-8v. lapsille.

Pyry, Noora 2010: Vauvapullaa

Pienelle lapselle hassulla tavalla kerrottu tarina, miten vauvat leivotaan. Tarinassa on moninaisuus ja monenlaiset perheet hyvin edustettuna. 2-5v.

Normit ja tavat:

Arvola, Pirjo & Pekka 2011: Osmo nalle ja isän erehdys

Kirja huonoista valinnoista ja perheen jäsenen vankilaan joutumisesta lapsen näkökulmasta. Kirjan sävy on kuitenkin toiveikas ja loppu onnellinen. Noin 4-8 v. lapsille.

Blomerus, Satu & Korpela, Helena & Roth, Seija 2018: Kulje kanssamme. Suomen romanien historiaa lapsille

Sarjakuvamaisesti ja elävästi kuvitettuja tarinoita romanien historiasta, elämästä ja tavoista. Noin 6-10v.

Franzon, Päivi 2007: Muuttolintulapsi

Kaunis tarina sopeutumisesta uuteen ympäristöön ja uuteen maahan. Miten saada kavereita? Miten ikävän kanssa selvitään? Miten suru muuttuu iloksi uudesta? 3-8v.

Gehm, Franziska. Suom. Venhola, Heli 2019: Mahdottomat aikuiset

Mainiosti kuvattu lasten kokeilunhalu ja ihmettely aikuisten säännöistä. Kuvitus houkuttelee lapsia tutkimaan hauskoja yksityiskohtia kirjassa. Suositusikä noin 2-8v.

Heikkilä, Petra 2014: Onnen avaimet

Kertomus eläimistä, jotka vankilasta päästyään muuttavat oman elämänsä suunnan. 4-8v.

Issakainen, Tytti 2010: Atte ja Anna. Meidän ja muiden uskonnot.

Tarina ja tietoiskut uskonnoista ja niiden erityispiirteistä seuraavat toisiaan tässä kirjassa. Selkeä ja hyvin kattava kirja monenlaisista uskonnoista ja tavoista. 7-12v.

Mc Millan, Sue Suom. Ahola, Annukka 2013: Laila & Harri. Hyvien tapojen kirja.

Hauska kirja hyvistä käytöstavoista monen ikäisille. Koira oppii Laila-tädin seurassa, miten toimitaan yhteiskunnassa siivosti. 2-8v.

Parvela, Timo 2011: Hilma ja pingviini

Hauska ja hurmaava tarina tytöstä ja pingviinistä harjoittelemassa kohteliaisuussääntöjä käytännön elämässä. 3-8v.

Svensson, Thomas. Suom. Uimonen, Sanna 1997: Vallaton vauva ja mummo

Kirja kertoo isovanhemmuudesta hausalla ja vauhdikkaalla tavalla. Siitä miten isovanhempien luona toimitaan vähän eri tavalla kuin kotona. Kirja soveltuu noin 3-7 -vuotiaille.

Venho, Johanna 2018: Kaksi päätä ja kahdeksan jalkaa

Kirja kertoo uudesta ympäristöstä ja uuden kielen oppimisesta syvällisen kauniisti. Kirja herättää miettimään maahan muuttavien lasten ja nuorten ajatuksia uuden äärellä. Alakoulu ikäisille.

Vestergaard, Hope. Suom. Korolainen, Tuula 2012: Vessavintiöt. Muistele tätä kun sinulla on hätä!

Vessaan liittyviä käyttäytymissääntöjä miettivät eläinystävyykset hausalla tavalla tässä tarinassa. 2-8v.

Oikeudet:

Amnesty International. Savolainen, Maisa 2008: Me kaikki synnymme vapaina. Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus lapsille

Kirja sisältää YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen artikkelit lastentajuisesti ja upeasti kuvitettuina. Sopii kaikenikäisille lapsille.

Marttinen, Tittamari 2009: Tavallisen kiva päivä

Leppoisia tarinoita arjesta, joiden lomassa käsitellään lasten oikeuksia lapsen näkökulmasta. Kirjan lopussa on toiminta- ja keskusteluvinkkejä.

Parr, Todd. Suom. Oittinen, Riitta 2008: Rauhakirja

Iloisen värikäs kirja monen ikäisille lapsille siitä, mitä rauha on.